

Annotatie bij de zaak Karakó (EHRM [28 april 2009](#)), *Nederlandse Jurisprudentie* 2009-46, nr. 522, p. 5162-5167.

1. Het Hongaarse parlementslid Karakó werd tijdens de verkiezingscampagne van 2002 zwart gemaakt in zijn kiesdistrict door de verspreiding van een folder waarin stond dat hij tijdens zijn eerdere lidmaatschap van de regionale raad in dat district, tegen de belangen van het district had gestemd. De folder was ondertekend door de voorzitter van de regionale raad, aangeduid als L.H. Karakó diende een strafklacht tegen L.H. in wegens smaad. Op 2 mei 2005 besliste de Rechtbank in hoogste instantie dat de bewering in de folder een politiek waardeoordeel was en daarom niet strafbaar. Karakó diende een klacht in wegens schending van artikel 8 EVRM. De gekozen ingang via artikel 8 EVRM leidt tot een curieuze beslissing van het Hof.
2. Het Hof is het eens met de beslissing van de Hongaarse rechter, maar concentreert zich op een andere vraag, namelijk of een geschil over iemands reputatie beoordeeld moet worden onder artikel 10 lid 2 of onder artikel 8 EVRM. De meerderheid van het Hof vindt dat de schending van iemands reputatie in de meeste van de gevallen beoordeeld moet worden als een beperking van de vrijheid van meningsuiting en niet als een schending van artikel 8 EVRM. Inderdaad noemt het tweede lid van artikel 10 'protection of reputation' als een aparte beperkingsgrond naast de 'rights of others'. De gedachtengang die het Hof in de overwegingen 22 en 23 ontvouwt is dat het recht op persoonlijke integriteit tot het privacyrecht behoort, maar dat schending van je reputatie niet altijd hoeft te leiden tot schending van je integriteit. Mij komt deze benadering, die ook in de concurring opinion van rechter Jociene wordt bestreden, nogal gekunsteld voor.
3. Juist is de constatering van het Hof in ro 22 dat bescherming van een goede reputatie (bij ons: 'eer en goede naam') in veel rechtsstelsels al beschermd was nog voordat wij het privacyrecht hadden uitgevonden. Het stamt uit het Romeinse recht. Het vertegenwoordigde een belangrijke waarde in het rechtsverkeer. Verlies van 'eer en goede naam' of liever 'fama' kon bepaalde consequenties hebben voor het volwaardig kunnen deel nemen aan het rechtsverkeer, bijvoorbeeld als getuige. Je was dan 'gedefameerd', vandaar dat wij in het Angelsaksische recht van de 'law of diffamation' spreken, iemands openbare reputatie in het openbaar besmeuren. Dat was ook de grondslag van de beledigingsactie in de artikelen 1408 e.v. van het oude BW en de beledigingsartikelen in het WvSr (261). Ik verwijs verder naar Asser-Hartkamp, *Verbindenissenrecht* III, nr 237-238 en A.L.J. Janssen & A.J. Nieuwenhuis *Uitingsdelicten*, 3.7.2.3-3.7.2.4 en daar behandelde oudere rechtspraak.
4. De oude herkomst van het recht van 'eer en goede naam' betekent naar mijn mening niet dat wij het moeten zien als een ander recht dan het toch vrij ruime privacyrecht dat zich inmiddels heeft gevormd of als helemaal geen recht, maar een publiek rechtsgoed. Ik heb in mijn artikel '[Commerciële Privacy](#)', opgenomen in de door D.J. Visser geredigeerde bundel *'t Schaep met de vijf poten*, in het najaar verschenen bij uitgeverij DeLex, geprobeerd te laten zien dat de controle over openbaar gebruik van je persoonsgegevens (waaronder je portret) als onderdeel van het zelfbeschikkingsrecht, nauw samenhangt met het 'echte' privacyrecht. Je kunt eer en goede naam zien als de buitenkant van het privéleven die wordt gecontroleerd vanuit de binnenkant. Dat reputatieschade geen gevolgen heeft voor persoonlijke integriteit, lijkt mij bovendien niet waar.

5. Maakt het enig verschil of we smaad kwesties zien onder de gezichtshoek van artikel 10 lid 2 EVRM, of artikel 10 en artikel 8 (zoals de Hoge Raad doet in het arrest Van Gasteren-Hemelrijk, HR 30 augustus 2007, *NJ* 2008, 269, m.nt. E.J. Dommering)? Mijns inziens maakt het voor de te verrichten afweging geen verschil. Dit arrest maakt dat ook niet duidelijk. Kennelijk ging het er om vast te stellen dat de discussie van iemands reputatie in het openbaar *alleen* een beoordeling onder artikel 8 EVRM zou zijn (zoals de klacht betoogde), een te beperkte visie is, maar altijd verbonden is met toepassing van artikel 10 EVRM. Dit arrest zou dan gezien moeten worden als een antwoord aan degenen die menen dat het Hof steeds meer ‘reputatie’ als een zelfstandig te beschermen waarde beschouwt, een inperking van het vrije openbare debat dus (zie mijn [noot](#) bij de zaken Ivanova en Flux (EHRM [14 februari 2008](#), appl. 36207 en EHRM [29 juli 2008](#), appl. 22824/04, *NJ* 2009, 520 en 521).

E.J. Dommering